

Informovaný souhlas pacienta (zákonného zástupce) se zavedením centrálního žilního katétru

Pacient:

Jméno a příjmení: R.č.

event. (u nezletilých osob či osob omezených či zbavených způsobilosti k právním úkonům):

zákonný zástupce pacienta:

Jméno a příjmení: R.č.

I. Informace o povaze onemocnění:

Základním předpokladem pro možnost i.v. podávání léků a tekutinové léčby a jejího přesného bilancování je vytvoření cévního přístupu. Není-li dostačující cévní přístup z periferní žíly například na předloktí, musí se přistoupit k punkčnímu zavedení centrálního žilního katétru do některé z velkých žil.

II. Informace o potřebném diagnostickém/léčebném výkonu:

1. **Centrální žilní katétr** je tenká trubička vyrobená ze speciální měkké umělé hmoty, v několika provedeních. Pro léčbu lze použít katétr s jedním kanálem, nebo je v průsvitu hadičky více kanálů.

Nejčastěji se centrální žilní katétr zavádí do podklíčkové žíly. Místo vpichu se nachází pod klíční kostí v důlku na rozhraní její zevní 1/3 a vnitřních 2/3.

Výkon se provádí vleže na lůžku. Nejdříve se oblast desinfikuje desinfekčním přípravkem, poté se okolí zakryje sterilními rouškami. Následuje místní znecitlivění oblasti vstupu a podkožního kanálu katétru k vlastní žíle. Žíla se napíchne silnější jehlou, kterou se do ní zavede ohebný zavaděč. Pak se jehla odstraní (vyvlékne) a po vodiči se navlékne dilatátor k vytvoření podkožního kanálu. Dilatátor se odstraní (vyvlékne) a po vodiči se zavede vlastní katétr. Ten se pak podkožními stehy fixuje (přišije) ke kůži, aby nedošlo k jeho povysunutí ze žíly. Poté se místo vstupu katétru do podkoží sterilně kryje.

Nelze-li napíchnout výše uvedenou žílu, je možné zavést katétr do hluboké krční žíly (vena jugularis interna dextra). Místo vpichu se nachází na rozhraní přední a boční strany krku nad klíční kostí. V tomto případě je technika a postup při zavádění katétru stejný jako do krční žíly.

Nemůžeme-li zavést katétr do krční nebo podklíčkové žíly, lze zavést katétr do žíly stehenní. Také v tomto případě je postup zavedení katétru shodný s postupem zavedení do krční žíly. Místo vpichu se nachází na vnitřní straně stehna asi 2 cm pod tříselným vazem.

2. Očekávaný přínos výkonu:

Jediná možnost rychlé náhrady krevních ztrát, možnost měření náplně krevního oběhu, přímý vstup do srdečního oddílu prostřednictvím cévního řečiště, měření přesné bilance tekutin, možnost zavedení dočasné srdeční stimulace.

III. Rizika výkonu (obecná, individuální):

I když se jedná o poměrně bezpečný způsob cévního přístupu, mohou se při zavádění katétru vyskytnout některé komplikace. Při neúspěšném napíchnutí hluboké krční žíly nebo podklíčkové žíly se vzácně může punktovat pleurální (pohrudniční) dutina s následným rozvojem pneumotoraxu (opouzdřené vzduchové kapsy v hrudní dutině – mezi plíci a hrudní stěnou), může být punktována tepna, vpich může krvácet a katétrem při jeho otevření může vniknout do žil a tím i do srdce vzduch což je nebezpečná vzduchová embolie, která v extrémním, velmi vzácném případě může ohrozit život z důvodu srdečního selhání.

Zavedení centrálního žilního katétru se provádí většinou v místním umrtvení a je minimálně bolestivé. V případě obtíží je důležité lékaře vždy upozornit, obzvláště v případě výskytu bolesti anebo dušnosti. Katétr se ponechává jen několik dnů, výjimečně týdnů. Pouze katétrů protažených tunelem a opatřených manžetou jsou upraveny k trvalému použití.

Mezi nejčastější komplikace související s ponechaným centrálním žilním katétrem patří:

- 1) krvácení
- 2) trombóza tedy ucpaní katétru i části cévy krevní sraženinou
- 3) infekce v místě vpichu katétru
- 4) vstup choroboplodných zárodků do krevního oběhu s rozvojem těžkého infekčního stavu, tzv. sepsí
- 5) vypadnutí katétru při uvolnění fixujících stehů

IV. Alternativy výkonu:

Nevhodnou a nedostačující alternativou, je opakované zavedení infuzí do periferních žil.

V. Odpovědi na doplňující otázky pacienta:

(případně uvést, že pacient žádné doplňující otázky neměl)

Prohlášení lékaře

Prohlašuji, že jsem výše uvedeného pacienta (zákonného zástupce) srozumitelným způsobem informoval o plánovaném vyšetření/léčebném zákroku, a to včetně upozornění na možné komplikace. Pacient byl též seznámen s plánovaným způsobem anestezie (sedace), bude-li použita.

datum..... MUDr.
jméno a příjmení lékaře podpis lékaře

Souhlas pacienta

Já, níže podepsaný, prohlašuji, že jsem byl lékařem srozumitelně informován o plánovaném vyšetření/léčebném zákroku/anestezii (viz bod II.) včetně upozornění na možné komplikace. Byly mi zodpovězeny mé doplňující dotazy (pokud byly položeny). Na základě poskytnutých informací a po vlastním zvážení souhlasím s provedením vyšetření/léčebného zákroku (viz bod II.) s použitím popsané anestezie (sedace) včetně provedení dalších výkonů, pokud by jejich neprovedení bezprostředně ohrozilo můj zdravotní stav.

datum.....
.....
podpis pacienta (zákonného zástupce)